

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 3.Kf.700.391/2023/3.

A felperes: Felperes (felperes címe)

Az alperes: alperes (alperes címe)

Az alperes képviselője: Dr. Szöllősi Tímea ügyvéd (alperesi képviselő címe)

A per tárgya: méltatlanság megállapítása tárgyában indult közigazgatási jogvita

A fellebbezést benyújtó: az alperes, 17. sorszám alatt

A fellebbezéssel támadott végzés: Debreceni Törvényszék 102.K.701.343/2023/13. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezéssel támadott részét helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A helységi Polgármesteri Hivatal jegyzője 2023. március 30. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által vezetett köztartozásmentes adózói adatbázisban (KOMA) nem szerepel, ezért felhívta, hogy tartozását 2023. április 10. napjáig rendezze, és az erről szóló dokumentumot a helységi Polgármesteri Hivatal részére nyújtsa be. A felperes a felhívásnak a megadott határidőig nem tett eleget.

[2] A Név1 Vármegyei Kormányhivatal 2023. április 13. napján kelt levelében azzal kereste meg a helységi Községi Önkormányzat polgármesterét, hogy a felperes 2021. november hónaptól nem szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban, az adatokból megállapíthatóan törlésre került, a törlés pedig felveti annak alapos gyanúját, hogy a felperesnek köztartozása van, melynek következtében vele szemben méltatlanság állhat fenn. Fentiek miatt a felperessel szemben méltatlansági eljárás lefolytatását kezdeményezte.

[3] A polgármester 2023. április 17. napján kelt előterjesztése alapján az alperes a 2023. április 20. napján meghozott határozatszáml számú határozatával megállapította, hogy a felperesnek a 2023. április 10. napi állapot szerint 60 napot meghaladó köztartozása van, emiatt képviselői megbízatását Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 38. § (1) bekezdés d) pontja alapján megszüntette és erről a felperest külön értesítette.

A kereset és a védírat

[4] A döntéssel szemben a felperes keresetlevelet terjesztett elő, melyben vitatta, hogy köztartozása lenne. Arra hivatkozott, hogy a köztartozás megfizetésére részletfizetést kért, melyről szóló határozat alapján a részletfizetés életbe lép, úgy ismét felkerül a köztartozásmentes adózói adatbázisba. Keresetleveléhez csatolta az adóhatóság 2023. április 18. napján kelt határozatszámm2 számú határozatát, ami 292.985 forint bírság, mulasztási bírság és önellenőrzési pótlék, 39.099 forint NAV belföldi gépjárműadó bevételi számla, 75.000 forint közúti közlekedési bírság, azaz mindösszesen 407.084 forint tartozás megfizetésére 12 havi részletfizetést engedélyezett. A határozat 4. oldalán ugyanakkor szerepelt, hogy a felperest 368.432 forint bünyügyi költség is terheli, erre nézve a fizetési kedvezmény elbírálása nem az adóhatóság, hanem az eljáró törvényszék hatásköre.

[5] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte, arra hivatkozott, hogy a felperes továbbra sem szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban. Az alperes jogi képviselője a per során 9. sorszám alatt csatolta meghatalmazását, 11. sorszám alatt pedig költségjegyzéket terjesztett elő, amiben megbízás díjként 100.000 forintot kért a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IMr.) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján irattanulmányozás, felkészülés címén, további 100.000 forintot az IMr. 2. § (1) bekezdés b) pontja alapján jelenlétre, és tárgyaláson való képviselőre tárgyalási naponként, és további 100.000 forintot számított fel az IMr. 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján sikerdíj címén pernyertessége esetére.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, egyúttal kötelezte a felperest 60.000 forint perköltség alperes részére történő megfizetésére. A Mötv. 38.§ (1) bekezdés d) pontjára és a 37.§ (2)-(4) bekezdéseire hivatkozással megállapította, hogy a felperes a nyilvántartás adatai szerint a KOMA adatbázisban nem szerepel, és bár 2023. április 24. napján az adatbázisban történő szerepeltetéshez kérelmet nyújtott be, azonban azt elutasították (részben a 368.432 forint bünyügyi költség, mint köztartozásra tekintettel). Rámutatott, hogy a felperes részletfizetési hivatkozásának a perben nem volt jelentősége, mert a felperes részére a köztartozása megfizetésére biztosított részletfizetés nem eredményezett köztartozásmentességet a 368.432 forint bünyügyi költség tekintettel.

[7] Az ítéletnek a perköltségre vonatkozó indoklása rögzítette, hogy a bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése és az IMr. 3. § (1) és (6) bekezdése alapján kötelezte a felperest az ügyvédi munkadíj megfizetésére. Figyelembe vette, hogy a budapesti székhelyű ügyvéd egy tárgyaláson (mely egyébként rövid időtartamú volt) volt jelen, továbbá arra is, hogy az alperesi jogi képviselő egy rövid előkészítő iratot terjesztett elő, egyebekben – habár az ügyvédi költséget megbízási

szerződés alapján kérte – megbízási szerződést nem csatolt. Mindezek alapján 20.000 forintot számolt fel tárgyalási jelenlétre, figyelembe véve Budapest-Debrecen viszonylatban az útiköltséget, illetve 30.000 forintot vett figyelembe az előkészítő irat összeállítására, irattanulmányozásra és az adminisztrációs feladatokra.

A fellebbezés és az észrevétel

[8] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítéletnek a perköltségre vonatkozó részét vitatta és a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatásával az általa felszámított 300.000 forint ügyvédi munkadíj perköltség címén történő megállapítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget az IMr. 2.§ (2) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének, nem hivatkozott arra, hogy a megbízási díj eltűzött lenne vagy ne állna arányban az elvégzett ügyvédi munkával. Elismerte, hogy megbízási szerződést nem csatolt, hanem a Pp. 81.§ (5) bekezdése szerinti költségjegyzéken számította fel munkadíját, ez azonban nem alapozhatja meg a munkadíj mérséklését, emiatt hátrány nem érheti. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 83.§ (1) bekezdésében foglaltakat is, miszerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a pernyertes fél perköltségét a pervesztes fél téríti meg. Hangsúlyozta, hogy részletes, a jogszabályoknak megfelelő költségjegyzéket csatolt. Az IMr. előírásai csak akkor adnak lehetőséget a munkadíj mérséklésére, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, a bíróság azonban csak arra hivatkozott indoklásában, hogy egy tárgyaláson volt jelen, a tárgyalás rövid volt, mint ahogyan a csatolt előkészítő irata is. A bíróság indoklásából nem derül ki az sem, hogy a megbízási szerződés csatolásának a hiánya-e a perköltség mérséklésének indoka. Ha az elsőfokú bíróság ennek alapján mérsékelte munkadíját, úgy annak nincs törvényi alapja, hiszen a költségjegyzéken tételesen kifejtve megtalálható a megbízási szerződésben foglalt díj. A mérséklés indokának nyomós oknak kell lennie, a mérséklés az eltűzött munkadíjak mérséklésére hivatott, az elsőfokú bíróság azonban nem hivatkozott arra, hogy a megbízási díj eltűzött lenne, avagy ne állna arányban az elvégzett munkával, és nem is jelölte meg, hogy miért eltűzött a munkadíj, hogy miért nem áll arányban az elvégzett munkával. Az elsőfokú bíróság fentiek alapján nem tett eleget indokolási kötelezettségének. Hangsúlyozta, hogy a bíróság a felek között létrejött megbízási szerződést nem vizsgálhatja, hiszen az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 30.§ (1) bekezdése szerint a megbízási díj szabad megállapodás tárgya. A felek közti megbízási szerződés a benne foglalt megbízási díj megfizetésére annak ellenére kötelezi (az alperest), hogy azt az elsőfokú bíróság nem ítéli meg részére a perköltsége részeként. Így tehát a 300.000 forintos perköltségéből 240.000 forint pernyertessége ellenére vesztésgként, azaz kárként jelentkezik nála, amely semmilyen formában nem térül meg. A Pp. 83. § (1) bekezdésében foglalt általános perköltségviselési szabály alapja a kiegyenlítési és kártérítési elv: a perköltséget, mint a per miatt felmerült egyfajta kárt az a fél köteles viselni, akivel szemben a bíróság megállapítja a perben állított, vitás jog fennállását, vagy éppen az, aki alaptalanul érvényesített igényt. A Pp. ebből következően azt tekinti alapesetnek, amikor a bíróság érdemi döntése nyomán a pernyertesség-pervesztesség megállapítható (Nagykommentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez; szerk.: Wopera Zsuzsa, Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest, 2022. – uj.jogtar.hu; a 83. §-hoz fűzött magyarázat). Nem vitásan teljes mértékben pernyertes lett, így abból kell kiindulni, hogy teljes perköltségének megtérítésére igényt tarthat. Fentiekén túl hivatkozott még a jogi képviselővel kötött megbízási szerződése során figyelembe vette szempontokra, valamint részletesen bemutatta az ügyvédi iroda

fenntartásának költségeit. Álláspontja szerint ezen szempontok figyelembevételével a megbízási díj nem lehet eltúlzott.

[9] A felperes a fellebbezésre észrevételt nem tett.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[10] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nem alapos.

[11] A Fővárosi Ítéltábla előjáróban rögzíti, hogy az alperes kizárólag az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését támadta fellebbezésében, ezért a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, a fellebbezési kérelem korlátaira tekintettel az elsőfokú ítéletet kizárólag a perköltség körében vizsgálta, annak nem fellebbezett részét nem érintette. Az alperes fellebbezésében az elsőfokon megítélt perköltséghez képest az általa igényelt teljes perköltség megállapítását kérte, ezért a másodfokú bíróság a fellebbezésben előadott indokok alapján azt vizsgálta, hogy helye lehet-e a perköltség felemelésének.

[12] A peres iratokból megállapíthatóan az alperesi jogi képviselő megbízási szerződés alapján kérte perköltsége megállapítását, amit költségjegyzék nyomtatvány csatolásával számított fel az IMr. 2.§ (1) bekezdés a) és b) pontjára hivatkozással, azonban általa sem vitatottan az elsőfokú eljárás alatt megbízási szerződést nem csatolt, azt csak a fellebbezéséhez mellékelte. Az alperesi képviselő által a költségjegyzék 3. pontjában feltüntetett IMr. 2.§ (2) bekezdés a) pont nyilvánvaló elírás, mivel az IMr. 2.§ (2) bekezdésnek nincs a) pontja, a 2.§ (2) bekezdés pedig az igényelt munkadíj bíróság általi mérsékléséről rendelkezik, ezért a költségigény jogalapjaként erre való hivatkozás téves volt.

[13] A Kp. 35. § (1) bekezdése alapján a költségekre főszabályként alkalmazandó Pp. 80. §-a szerint a perköltség a félnél – a perben vagy azt megelőzően – a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költség, ideértve a bíróság előtt történő megjelenéssel szükségképpen felmerült keresetkiesést is. A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a fél perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti. A (2) bekezdés értelmében a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell. A (3) bekezdés akként rendelkezik, hogy a fél a felszámítását és a (2) bekezdés szerinti okiratot legkésőbb a tárgyalás berekesztéséig, ennek hiányában az eljárást befejező határozat meghozataláig terjesztheti elő. A Pp. 82.§ (3) bekezdése szerint a bíróság a perköltség összegét a felszámítás és az ahhoz csatolt okiratok alapulvételével határozza meg. A felszámítani elmulasztott vagy a felszámítottnál magasabb összegű költséget a fél javára nem lehet figyelembe venni.

[14] A perköltség felszámítása jogintézményének bevezetésével a jogalkotó a perköltség megtérítéséhez való jogot a felek rendelkezése alá vonta, összhangban a Pp. 2. §-ában szabályozott rendelkezési elvvel, azon belül a kérelemhez kötöttség elvével, ami a Kp. szerinti közigazgatási perekre is megfelelően irányadó a perköltség és viselése kérdéseiben. Ennek jelentősége egyrészt az, hogy a bíróság csak akkor rendelkezhet a perköltségről, ha fél azt felszámította, azaz rendelkezési joga körében kifejezésre juttatta a perköltségre

vonatkozó igényét, másrésről csak a felszámításban feltüntetett költségről (költségelemekről) rendelkezhet és csak az abban meghatározott mérték (összeg) erejéig (BH2022. 46.).

[15] Az IMr. 2.§ (1) bekezdés szerint az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként a) a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, valamint b) a fél által ügyvédje részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel. A jogi képviselő igényelt munkadíjának megítélésekor a perköltség összegének megállapításáról a bíróság mérlegelési jogkörében eljárva határoz, az aránytalanság vizsgálati kötelezettségére figyelemmel. Az IMr. 2. § (1)-(2) bekezdése alapján felszámított perköltség megállapítása során a megbízási szerződést is figyelembe kell venni, kikötött munkadíj (is) indokolt esetben a 2. § (2) bekezdése szerint - annak okára és mértékére is kiterjedő indokolás mellett - a bíróság által mérsékelhető.

[16] Perbeli esetben az alperesi képviselő a költségjegyzék nyomtatvány csatolásával csak részben tett eleget felszámítási kötelezettségének, amikor a megbízási szerződésre hivatkozással igényelt perköltséghez a Pp. 81.§ (2) bekezdés rendelkezése és a Pp. 81.§ (3) bekezdése ellenére az elsőfokú eljárás alatt elmulasztotta csatolni az alapul szolgáló megbízási szerződést. Megbízási szerződés hiányában a bíróság nem ellenőrizhette, hogy az alperesi jogi képviselő a költségjegyzéken felszámított 100.000 forintos megbízási díjat, 100.000 forintos költségigényt, illetve 100.000 forintos sikerdíjat ténylegesen mire alapította. E hiányokat a Pp. 81.§ (3) bekezdés kógens szabálya alapján a jogi képviselő jogszerűen nem pótolhatta a fellebbezésében.

[17] A Kúria Kf.VII.45.207/2021/3. számú határozatában (BHGY K-KJ-2022-652) a sikerdíj kapcsán arra mutatott rá, hogy az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként az ügyvédi tevékenység eredményességéhez kötött ügyvédi munkadíjat (sikerdíjat) a perben akkor érvényesíthet, ha a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben meghatározott, a sikerdíjra vonatkozó feltételek a bíróság perköltségről való döntésének (határozatának) meghozatala időpontjában fennállnak és a szerződés a sikerdíj összegének meghatározásához szükséges adatokat, vagy a sikerdíj összegét tartalmazza.

[18] A megbízási szerződés hiányában az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy döntése meghozatalakor az alperes általa igényelt sikerdíjat ellenőrizze, mint ahogyan az alperesi oldalon ténylegesen felmerült költségek megállapítására sem volt lehetősége. Az alperesi képviselő ugyanis a tárgyaláson való megjelenésével összefüggésben felmerült kiadásait sem igazolta. Megbízási szerződés hiányában továbbá nem nyert igazolást a tárgyaláson való képviselet 100.000 forintos költsége sem, mint ahogyan a megbízási díj összege sem. Mind erre tekintettel az alperesi jogi képviselő perköltségének felemelésére nem volt jogszerű lehetőség.

[19] A kialakult ítélkezési gyakorlat szerint -főszabályként- nincs lehetőség a valamely jogcímen igényelt perköltség más jogcímen történő megállapítására. Ha a jogi képviselő megbízási szerződésre hivatkozással igényli költségei megtérítését, a bíróság a kérelemhez kötöttség figyelmen kívül hagyásával nem állapíthatja meg a perköltséget az IMr. 3. § (2)-(3) bekezdései alapján a pertárgyértékhez igazodóan. Az IMr. szerint a munkadíj vagy megbízási szerződés alapján (2.§) vagy pertárgyértékhez igazodóan [3.§ (2) bekezdés], avagy az IM rendelet szerint maximalizált óradíj [3.§ (3) bekezdés] szerint kérhető. A perben az alperest képviselő ügyvéd az IMr 2.§ - helyesen - (1) bekezdés a) és b) pontja alapján kérte perköltsége megfizetését, miközben a Pp. 82. § (3) bekezdése szerinti kötelezettsége ellenére a felszámításhoz nem csatolt megbízási szerződést, holott az a perköltség egyes elemeinek igazolásához a perbeli esetben szükséges lett volna.

[20] Mindezek alapján a másodfokú bíróság a perköltség felemelésére nem látott lehetőséget, az alperes fellebbezésében előadottak nem voltak alkalmasak az elsőfokú ítélet

perköltségre vonatkozó részének megváltoztatására, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét nem fellebbezett részében nem érintette, fellebbezett részét a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[21] A felperes a fellebbezésre tekintettel ellenkérelmet nem terjesztett elő, perköltségigénye nem volt, ezért arról a másodfokú bíróságnak a Kp. 99. § (3) bekezdés és 35. § (1) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1)-(2), (5) bekezdéseire és 82. § (3) bekezdésére figyelemmel rendelkeznie nem kellett.

[22] Az alperes oldalán felmerült fellebbezési illeték (48.000 forint) az Itv. 5.§ (1) bekezdés b) pontja alapján az alperest megillető teljes személyes illetékmentességre tekintettel az állam terhén marad.

Záró rész

Budapest, 2024. január 17.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró